22/12/2018

„Secularizarea și demonizarea trupului: noi forme de nestorianism și monofizitism”, atenționează Patriarhul Ecumenic în Mesajul de Crăciun



Patriarhul Ecumenic Bartolomeu atenționează credincioșii cu privire la existența unor noi forme de nestorianism și monofizitism, erezii condamnate de Biserică în primele secole creștine.

În Mesajul de Crăciun de anul acesta, Sanctitatea Sa Bartolomeu definește nestorianismul contemporan ca spirit de secularizare, ca scientism și prioritizare absolută a cunoașterii utilitare, ca autonomie absolută a economiei, ca aroganță autosalvatoare și ateism, ca o „non-civilizație” a individualismului și a eudemonismului, ca legalism și moralism, ca „sfârșit al decenței” și identificare a iubirii jertfelnice și a pocăinței cu așa-numita „moralitate a celor slabi”.

Condamnat în secolul 5, nestorianismul era o erezie care susținea că în Iisus

Hristos există două persoane – persoana divină a Fiului lui Dumnezeu, născut din Tatăl mai înainte de veci, şi persoana umană sau istorică a lui Iisus Hristos, Care s-a născut din Fecioara Maria.

Patriarhul Ecumenic face referire și la tendințele contemporane de demonizare a trupului și a omului firesc prin puritanism, precum și la noile forme de misticism și spiritualitate introvertă pe care le definește ca o nouă formă de „monofizitism”.

Erezia hristologică monofizită la care face referire Patriarhul Bartolomeu a apărut tot în secolul 5 și susținea că după Întrupare, Iisus Hristos a avut o singură fire, cea divină, natura omenească fiind absorbită de cea dumnezeiască.

Patriarhul Constantinopolului prezintă care este modalitatea adecvată de sărbătorire a Crăciunului sau a sărbătorii Nașterii Domnului.

El sugerează rezistența împotriva secularizării și evitarea transformării ei în „Crăciun fără Hristos”.

De asemenea trebuie evitate celebrarea posesiei, consumerismului și vanității dat fiind faptul că lumea în care trăim este „plină de tensiuni sociale, răsturnarea și confuzia valorilor, violență și nedreptate, în care „Pruncul Iisus” iarăși se confruntă cu interesele inexorabile ale autorităților de multe feluri”.

Mesajul de Crăciun al Sanctității Sale Patriarhul Ecumenic Bartolomeu 2018
Traducere Basilica.ro

Bartolomeu, prin mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Constantinopolului – Noua Romă şi Patriarh Ecumenic,

Către plenitudinea Bisericii,

Har, Milă și Pace de la Mântuitorul Hristos Cel născut în Betleem.

Îl slăvim pe Dumnezeu cel Preasfânt și Mult-Îndurat că ne-a învrednicit și anul acesta să ajungem ziua festivă a Crăciunului, sărbătoarea întrupării Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu cel veșnic „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire”.

Prin „taina din veac” și „marea minune” a dumnezeiești înomeniri, „rana cea mare”, omul care ședea în întuneric și în umbră se face „fiu al luminii și fiu al zilei” (1 Tesaloniceni 5:5), deschide prin aceasta calea binecuvântată a îndumnezeirii după har.

În taina teandrică a Bisericii și prin sfintele ei taine, Se naște și Se formează Hristos în sufletul și în existența noastră. „Cuvântul lui Dumnezeu”, teologhisește Sfântul Maxim Mărturisitorul, „născut o dată cu trupul, voiește să Se nască pururea după Duhul pentru iubirea de oameni în cei ce vor. Și se face prunc, El însuși Se plăsmuiește în aceia prin virtuți, arătându-Se atât cât știe că poate purta cel ce Îl primește”[1].

Nu este „Dumnezeu-idee”, asemenea zeului filosofilor, nici un Dumnezeu limitat în transcendența Sa absolută și neapropiat, ci este „Emmanuel”, „Dumnezeu cu noi” (Matei 1:23), se află mai aproape de noi decât ne suntem noi înșine, ne este „mai înrudit cu noi decât ne suntem noi înșine”[2].

Credința în Dumnezeirea cea neajunsă și netrupească nu transformă viața omului, nu îndepărtează divergența dintre materie și spirit, nu creează un pod peste decalajul dintre cer și pământ. Întruparea lui Dumnezeu Cuvântul este arătarea adevărului despre Dumnezeu și om, care mântuiește neamul omenesc de labirinturile întunecate atât ale materialismului și ale antropomonismului, cât și ale idealismului și ale dualismului. Condamnarea nestorianismului și monofizitismului de către Biserică semnifică respingerea a două tendințe mai generale ale sufletului uman, pe de o parte absolutizarea antropocentrismului și pe de altă parte adorarea înțelegerii idealiste a vieții și adevărului, devieri foarte răspândite în epoca noastră.

„Nestorianismul” contemporan se exprimă ca spirit de secularizare, ca scientism și prioritizare absolută a cunoașterii utilitare, ca autonomie absolută a economiei, ca aroganță autosalvatoare și ateism, ca o „non-civilizație” a individualismului și a eudemonismului, ca legalism și moralism, ca „sfârșit al decenței” și identificare a iubirii jertfelnice și a pocăinței cu așa-numita „moralitate a celor slabi”.

În același mod, „monofizitismul” este reprezentat astăzi de tendințele de demonizare a trupului și a omului firesc prin puritanism și sindromurile „purității”, printr-o spiritualitate introvertă și fără rod și prin diferite forme de misticism, prin disprețuirea rațiunii drepte, a artei și a civilizației, prin negarea dialogului și respingerea diferențelor, având ca expresie periculoasă, în numele „adevărului unic și exclusiv”, fundamentalismul religios alimentat de absolutism și respingeri și care alimentează violența și diviziunea.

Este evident că atât divinizarea nestoriană a lumii și demonizarea monofizită a ei expun lumea și istoria, civilizațiile și culturile la puterile „erei prezente”, astfel consolidând autonomia și impasurile lor.

Credința creștină este certitudinea mântuirii omului de către Dumnezeul iubirii,

Care și-a asumat firea noastră din iubire de oameni și ne-a oferit-o din nou ca „asemănare” pierdută prin cădere, învrednicindu-ne vieții după adevăr în Trupul Său, care este Biserica.

Viața întreagă a Bisericii exprimă taina omenirii îndumnezeite. Mântuitorul Dumnezeu-Omul a primit „trupul Bisericii”[3] și a arătat „primul și singurul” „pe omul adevărat, care este desăvârșit prin caracterul și viața sa și în toate celelalte”[4].

Biserica lui Hristos este locul „mântuirii comune”, al „libertății comune” și al speranței „Împărăției comune”, este modul de viețuire a adevărului eliberator, centrul căruia îi aparține exprimarea adevărului în iubire. Această iubire depășește granițele simplei acțiuni umane, deoarece sursa și prototipul ei este dumnezeiasca filantropie care depășește cugetul omenesc. „Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viaţă să avem. În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi (…) Iubiţilor, dacă Dumnezeu astfel ne-a iubit pe noi, şi noi datori suntem să ne iubim unul pe altul” (1 Ioan 4:9-11). Dumnezeu este prezent acolo unde există iubire.

Acest adevăr mântuitor trebuie exprimat și în modul în care sărbătorim cinstita Naștere a Mântuitorului nostru Care ne-a cercetat din înălțime. Sărbătoarea este întotdeauna „plinirea vremii”, timpul cunoașterii de sine, al mulțumirii pentru mărimea dumnezeiești iubiri filantropice, mărturia adevărului tainei teandrice și al libertății în Hristos.

Sărbătoarea plăcută lui Hristos a întrupării Cuvântului lui Dumnezeu este un act de rezistență împotriva secularizării, împotriva decolorării sărbătorii și transformarea ei în „Crăciun fără Hristos” și în celebrarea posesiei, consumerismului și vanității și într-o lume plină de tensiuni sociale, răsturnarea și confuzia valorilor, violență și nedreptate, în care „Pruncul Iisus” iarăși se confruntă cu interesele inexorabile ale autorităților de multe feluri.

Preacinstiți frați și iubiți fii și fiice,

Generațiile vin și trec, iar evoluțiile următoare sunt dificil de prevăzut de către om. Adevărata credință, însă, nu are dileme. Cuvântul a devenit trup, „adevărul a venit” și „umbra a trecut”. Deja participăm la Împărăție în călătoria noastră către desăvârșirea lucrării Iconomiei Divine întrupate.

Avem certitudinea de neclintit că viitorul aparține lui Hristos, Care „ieri și azi și în veci același este” (Evrei 13:8) că Biserica lui Hristos este și va rămâne locul sfințirii

și al trăirii în Dumnezeu, locul reînnoirii omului și al lumii, pregustarea slavei Împărăției, că va continua „să dea mărturia evangheliei” și „să împartă în lume darurile lui Dumnezeu: iubirea Sa, pacea, dreptatea, reconcilierea, puterea Învierii și așteptarea veșniciei”[5].

Ideologia contemporană privind epoca „post-creștină” este nefundamentată. „După Hristos”, toate sunt și rămân în veac „în Hristos”.

Îngenunchind cu smerenie înaintea Pruncului Divin din Betleem și înaintea Preasfintei Sale Maici care îl ține în brațe, închinându-ne „Dumnezeului întru totul desăvârșit” care S-a întrupat, transmitem din Fanarul cel neadormit tuturor fiilor din întreaga lume ai Sfintei și Marii Biserici a lui Hristos binecuvântarea noastră patriarhală cu ocazia celor Douăsprezece Sfinte Zile de Crăciun, dorind un an nou al bunătății Domnului cu sănătate, bună roadă și bucurie.

Al vostru fierbinte rugător către Dumnezeu,

†Bartolomeu al Constantinopolului

[1] Sfântul Maxim Mărturisitorul, Capete diverse teologice și iconomice, PG 90, 1181.

[2] Sfântul Nicolae Cabasila, Despre Viața în Hristos, VI, PG 150, 660.

[3] Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilie despre exil, PG 52, 429.

[4] Sfântul Nicolae Cabasila, Despre viața în Hristos, VI, PG 150, 680.

[5] Enciclica Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe (Creta 2016).

Traducere Basilica.ro